

Hyvä Sanna, arvoisat veljet!

Seison nyt toista kertaa tällä kunnianarvoisalla paikalla. Edelliskerrasta on kolmisenkymmentä vuotta ja tuolloin sain toimeksiannon järjestää kesäretki Pohjois-Karjalaan. Tämä muistomerkki oli yksi ohjelmamme vierailukohteista. Kunnioitukseni näitten miesten taistelutahtoa, peräänantamattomuutta ja tekoja kohtaan oli aitoa ja syvällistä jo silloinkin.

Tämän taistelupaikan taustoista olemme saaneet hyvän käsityksen Villen ja Petterin välittämän vinkin ansiosta: Yle Areenassa oleva 52 minuutin mittainen materiaali ja taisteluissa osallisina olleitten aseveljien kertomukset kuvaavat taistelun taustat, ja lisäksi oppaamme Otso Nygren täydentää sitä lisää vielä koko ajan. 30 vuotta on kuitenkin pitkä aika ja nyt kysynkin itseltäni: onko jokin muuttunut arvostuksessani? Vastaukseni on lyhyt: on! Se on laajentunut!

Yritän kuvata tuota laajentumista. Biologinen vereni on karjalainen. Isäni syntymäkotini on Laatokan-Karjalassa Laatokan rantamilla Valamosta länteen. Sukuni – kuten itsekin olen – on perusluterilainen, mutta ortodoksisuus on minua aina kiinnostanut ja viehättänyt. Lapseni sanovatkin, että isä on puoliortodoksi.

Ortodoksiudessa ikonilla on keskeinen merkitys. Ikoni itsessään ei ole se tärkein, arvokkain ja keskeisin asia, vaikka se itsessään olisikin materiaaliltaan ja taiteellisuudeltaan taidokas, vaan ikonin välittämä viesti pyhydestä ja elämää paljon suuremmista kokonaisuuksista. Ikoni hyödyntää käännettyä perspektiiviä, jolloin kohdentumispiste ei ole itse kohteessa vaan päinvastoin – katsojassa. Arkikielellä lopputuleman ilmaisisin siten, että katsojan vastuulle jää vastuu siitä, että ottaako hän ikonin välittämän pyhän viestin tai asiakokonaisuuden vastaan vai ei.

Minusta kausaaliyhteys ikonin ja tämän muistomerkin välittämän viestin välillä on ilmeinen. Muistomerkki välittää minulle tässä taistelussa ja muilla rintamilla kaatuneilta aseveljiltä, haavoittuneilta, taisteluun osallistuneilta miehiltä ja naisilta sekä kotirintamalta yhden vakavan kysymyksen.

Ja mikä tuo kysymys voisi olla?

”Me olimme valmiit taistelemaan vapauden puolesta - meistä osa aivan kirjaimellisesti hamaan loppuun saakka elämämme uhraten, osa haavoittuen ja muut sodan traumoja enemmän tai vähemmän näkyvästi vuosikymmeniä kantaen. Mikä mahtaa olla sinun valmiutesi, minun valmiuteni ja meidän kaikkien tämänhetkinen valmiutemme vapautemme puolustamiseen?”

Kahdeksassa vuosikymmenessä maailma on kehittynyt valtavasti – niin hyvässä kuin pahassakin. Pelkästään asearsenaali riittäisi tuhoamaan meidät kaikki. Vihollinen ei enää ole vain taistelupuvussa jossain kaukana rintamalla, vaan se on muuttunut näkymättömäksi, hajuttomaksi ja tunkenut kutsumattamme meidän kaikkien iholle. Digimaailman sovellukset ovat sekä hyvän että pahan palveluksessa. Kyber- ja informaatioturvallisuus ovat tulleet aivan keskeisiksi asiakokonaisuuksiksi kaikilla ihmiselämän osa-alueilla.

Sodissamme tarvittiin kaikkia suomalaisia – aivan kaikkia. Olipa kunkin paikka missä tahansa rintamalla tai kotirintamalla, kaikille halukkaille löytyi paikka toimia kykyjensä ja taitojensa pohjalta – valmius ja halu toimia olivat suurinta pääomaa.

Näin on pienen maan kohdalla nytkin. Tähän ei löydy euroja valtion budjetista eikä EU:n erityisrahastoista. Arvokkain pääomamme on henkistä pääomaa. Ajatukseni on laajentunut ja kohdentunut erityisesti nuoren polven edustajiin ja siellä keskeisesti tiettyihin erityisosaajiin. Tarvitsemme edelleen puolustukseemme hyvän perusrungon, jolla kenttäkuntoisuus on korkea. Mutta kyber- ja informaatioturvallisuuden

näkökulmasta tarvitsemme vahvuutemme toiseksi rungoksi myös sen erityisjoukon, jonka mielikuvissamme virheellisesti näemme yleisesti ehkä vain ”tietokonenörtteinä”. Heidän kenttäkelpoisuutensa digi- ja kybermaailmassa on huikean paljon korkeammalla kuin äkkipäältä voisi ajatella.

Yhdessä valmiutemme on vahvempi ja ajantasaisempi. Perinteinen taistelu- ja kotirintama ovat siis saaneet tietyssä mielessä uuden laajemman sisällön. Keskeistä mielestäni nyt muuttuvassa maailmassa on roolimme tämän uuden ulottuvuuden esillä pitämisessä omassa työ-, harrastus- ja perheyhteisössämme, olipa paikkamme aktiiviyöelämässä tai eläkepäivillä.

Monesti olen hanakasti arvioinut ja arvostellut paikallista ja valtakunnallista poliittista päätöksentekoa yrityselämääkään unohtamatta. Tätä taustaa vasten viime perjantaina minut yllätettiin täydellisesti – ja yksinomaan positiivisesti. Kiitos ja arvonanto ovat paikallaan ja kuuluvat pyyteettömästi antaa silloin kun siihen on aihetta! Suomen keskeiset valtioelimet – valiokunnat, eduskunta, valtioneuvosto ja tasavallan presidentti - pystyivät tekemään yksimielisen päätöksen vuorokaudessa aseistetun yksikön lähettämisestä maan rajojen ulkopuolelle Suomen kansalaisten ja Suomen intressipiiriin kuuluvien hakemiseksi turvaan. Päätös on historiallinen, sillä aseistetun yksikön lähettämistä rajojemme ulkopuolelle ei ole aiemmin tapahtunut sotiemme jälkeen. Operaatio kokonaisuudessaan näyttäisi nykytiedon valossa myös onnistuneen.

Edellä taistelleitten sukupolvien kuvainnollisesti esittämään kysymykseen vastaan nyt, että näiden ajatusten siivittämänä uskon valmiutemme olevan edelleen kohdallaan.

Hyvä Sanna ja arvon veljet!

Esitän, että jokainen meistä vie kätensä sydämelleen kiitollisuuden, kunnioituksen ja arvonannon osoituksena kaikille kaatuneille ja haavoittuneille, kaikilla rintamilla taistelleille miehille ja naisille sekä kotirintamalla osuutensa tehneille. Samalla pyydämme ja toivomme nykyiselle sukupolvelle kuin tulevillekin sukupolville viisautta ja voimaa tehdä oikeat ja kestävät ratkaisut vapautemme säilyttämiseksi, sillä niin kuin viimeajat ovat osoittaneet, vapauden voi menettää vuorokauttakin lyhemmässä ajassa, mutta sen takaisin saaminen voi olla jopa mahdotonta.

Heikki Teräväinen